Nye artikler våren 2019

ADNO nr. 1, 2019 samler artikler som ble publisert i løpet av vårsemesteret 2019. Utgaven består av til sammen 12 norske, svenske og danske bidrag som omhandler ulike temaer innen lærerutdanning, profesjonsutvikling og undervisning i og på tvers av fag.

Fire artikler tar på ulike måter for seg aspekter ved lærerutdanning. Hatlevik & Lejonberg diskuterer frafallsproblematikk i lektorutdanningen. De har forsket på *PROMO (Profesjonell mentorordning)* - et prosjekt ved Universitetet i Oslo sitt lektorutdanningsprogram som gjennom systematisk mentoroppfølging skal motvirke frafall i tidlige faser av studiet. I artiklene av Karlsen & Olufsen og Hallås, Aadland & Lund, er det grunnskolelærerutdanning som står i fokus. Karlsen & Olufsen har sammenlignet to masterprogram; lærerutdanning for henholdsvis trinn 1-7 og 5-10, og diskuterer hvordan disse ulike lærerutdanningsmodellene bidrar til ulik kompetanse hos studentene. Hallås, Aadland & Lund konsentrerer seg om *bærekraftig utvikling* som nylig innført tverrfaglig tema i skolen, og undersøker hvordan dette begrepet kommer til uttrykk i nye studieplaner og emneplaner for fagene kroppsøving og mat og helse i grunnskolelærerutdanningen. Tema for Kvams artikkel er veiledningen lærerstudenter får mens de er i praksis. Med utgangspunkt i en gjennomgang av tidligere forskning på praksisveiledning, argumenterer hun for at veiledningen kan tjene på et økt fokus på drøfting, refleksjon og begrunnelser.

Artiklene til Bremholm & Krog Skott og Johansson & Magnusson setter begge søkelys på komplekse kontekstuelle faktorer når det gjelder profesjonsutvikling hos lærere. Bremholm & Krog Skott fokuserer på grunnskolelæreres planleggingspraksis. Med utgangspunkt i et gjennomført *lesson study*-prosjekt, analyserer de hvilken betydning læringsmål spiller i undervisningsplanleggingen hos dansk- og matematikklærere. Johansson & Magnusson har undersøkt hvordan den statlige kompetanseutviklingssatsingen «Läsllyftet» gjennomføres på en videregående skole i Sverige. Gjennom lesing av fagartikler og gruppediskusjoner er hensikten at lærerne i fellesskap skal videreutvikle sin didaktiske kompetanse når det gjelder lesing og skriving. Begge artiklene diskuterer hvilke faktorer og praksiser som kan være til hinder for profesjonell utvikling og ønsket endring.

I likhet med Johansson & Magnusson, fokuserer Golden & Magnusson på grunnleggende ferdigheter. I deres artikkel handler det om skriving hos andrespråksinnlærere. Golden & Magnusson gir en oversikt over nyere norsk og

svensk forskning på feltet, og diskuterer didaktiske implikasjoner av forskningsfunnene.

Norsk-, engelsk- og matematikkfaget er alle representert med en artikkel hver. Haugen peker på at det eksisterer et uheldig skille i norskfaget mellom språket som system og språket i bruk. Han argumenterer for at en mer funksjonell tilnærming til grammatikk, der språkssystemet og tekstlige realiseringer av det ses som to sider av samme sak, åpner for et mer helhetlig arbeid med grammatikk og tekst og for økt dybdelæring i faget. Jakobsen undersøker hvilken plass multimedialitet har ved avsluttende skriftlig eksamen i engelsk. Hun finner at selv om elevene eksponeres for mye multimodal input, er det begrenset hvilke muligheter de gis for selv å uttrykke seg multimodalt ved eksamen. Tema for Haavolds artikkel er omvendt undervisning i matematikk. Gjennom et prosjekt utført på tre videregående skoler, undersøker han hvilken rolle slik undervisning spiller for elevenes læringsutbytte og oppfatninger om matematikk.

De praktisk-estetiske fagene er representert ved to artikler i denne utgaven av ADNO. Begge omhandler læreres forståelse av sentrale begreper i læreplanen i de aktuelle fagene. Lauritzen, Fretland, Fossøy & Leirhaug diskuterer hvordan kroppsøvlingslærere på 5-7. trinn forstår begrepet '*fair play*' og hvilken rolle det spiller i deres undervisning, mens Skjelbred & Borgen undersøker hvordan ungdomsskolelærere i kunst- og håndverk oppfatter *tegning* sett i sammenheng med læreplanens beskrivelse av den grunnleggende ferdigheten «å skrive». I begge artiklene pekes det på visse avvik mellom formell og oppfattet eller operasjonalisert læreplan.

På vegne av redaksjonen ønsker jeg god lesning!

Oslo, høst 2019

Eva Thue Vold

Ansvarlig redaktør